

Νόμιμα επαναφέρεται προς συζήτηση με την από 7-9-1999 και με αριθμό κατ. 2696/17-9-1999 κλήση του εφεσίβλητου η από 28-1-1998 και με αριθμό καταθ. 803/29-1-1998 έφεση του ενάγοντος και ήδη εκκαλούντος Συνεταιρισμού, μετά την έκδοση της υπ` αριθμ. 4304/1999 απόφασης του Δικαστηρίου τούτου, με την οποία αναβλήθηκε η συζήτηση της, προκειμένου να συνεκδικασθεί με την από 5-3-1999 και με αριθμό κατ. 502/5-3-1999 πρόσθετη παρέμβαση του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Ο.Π.Ι.) κατά τη δικάσιμο της 14-10-1999 που είχε προσδιορισθεί για να συζητηθεί η τελευταία κατά την οποία όμως αναβλήθηκε η συζήτηση της υποθέσεως για τη σημερινή δικάσιμο (10-2-2000). Η κατά τα άνω έφεση του ενάγοντος, με την οποία προσβάλλεται η υπ` αριθμ. 5872/1997 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, το οποίο δίκασε τη διαφορά των διαδίκων κατά την τακτική διαδικασία, έχει ασκηθεί σύμφωνα με τις νόμιμες διατυπώσεις και είναι εμπρόθεσμη (άρθρα 495, 499, 516, 518 παρ. 2 ΚΠολΔ και άρθρο 55 παρ. 1 περ. ε` του ν. 2121/1993, εφόσον οι διάδικοι δεν επικαλούνται ούτε άλλωστε προκύπτει από τα σχετικά έγγραφα, ότι έγινε επίδοση της εκκαλουμένης. Είναι επομένως παραδεκτή και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω κατ` ουσίαν για να κριθεί η βασιμότητα των λόγων της, που όλοι αναφέρονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση του δικογράφου της αγωγής. Παραδεκτά και νόμιμα επίσης ασκείται στη δίκη που ανοίχθηκε με την ένδικη έφεση η από 5-3-1999 και με αριθμό 502/5-3-1999 πρόσθετη παρέμβαση του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Ο.Π.Ι.), με την οποία ο τελευταίος, επικαλούμενος έννομο συμφέρον, καθόσον μεταξύ των σκοπών του (άρθρο 69 Ν. 2121/1993 σε συνδ. με το άρθρο 2 του Π.Δ. 311/1994) είναι η προστασία των πνευματικών δημιουργών και των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, καθώς και η μέριμνα για την εφαρμογή του ν. 2121/1993 και των συναφών διεθνών συμβάσεων, ζητεί να αποβεί η δίκη υπέρ του εκκαλούντος, δια της παραδοχής της εφέσεως του, και κατά της εφεσιβλήτου (άρθρα 80 επ. ΚΠολΔ). Πρέπει, επομένως να εξετασθεί κι αυτή περαιτέρω, συνεκδικαζόμενη με την ένδικη έφεση, διότι έτσι διευκολύνεται η διεξαγωγή της δίκης και επέρχεται μείωση των εξόδων (άρθρο 246 ΚΠολΔ), πέραν του ότι η πρόσθετη παρέμβαση δεν είναι επιδεκτική χωριστής συζήτησης, από εκείνη της εκκρεμούς δίκης, αφού δεν έχει αυτοτέλεια έναντι της αρχικής αίτησης, αλλά εξαρτάται από την κύρια δίκη που ανοίχθηκε με την αίτηση ή το ένδικο μέσο, από την οποία δεν μπορεί να χωριστεί (άρθρο 80 ΚΠολΔ, Βλ. σχετ. και Εφ. Θεσ. 1931/1985 Αρμ. 38. 42, Εφ. Αθ. 1290/1982 Ελλ Δικ. 23.308). Σύμφωνα με το νόμο 2121/1993 περί "πνευματικής ιδιοκτησίας, συγγενικών δικαιωμάτων και πολιτιστικών θεμάτων" (ΦΕΚ 25/24-3-1993 τ. Α`), το δικαίωμα στην πνευματική δημιουργία μπορεί κατά το περιουσιακό του περιεχόμενο (άρθρο 3) να αποτελεί αντικείμενο οικονομικής εκμετάλλευσης, δηλαδή μεταβίβασης (εκπαινητική δικαιοπραξία) ή εκμετάλλευσής του με τη μορφή της άδειας ή σύμβασης εκμετάλλευσης (άρθρα 12 και 13). Η διαφορά μεταξύ άδειας και σύμβασης εκμετάλλευσης (και οι δύο αποτελούν υποσχετικές δικαιοπραξίες) συνίστατο στο ότι στη σύμβαση εκμετάλλευσης ο αντισυμβαλλόμενος με τον πνευματικό δημιουργό αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασκήσει τις εξουσίες που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα και για τις οποίες καταρτίστηκε η σύμβαση, ενώ στην άδεια, η άσκηση αποτελεί ευχέρεια του αντισυμβαλλομένου (άρθρο 13). Για το ηθικό δικαίωμα (άρθρο 4) προβλέπεται το αμεταβίβαστο εν ζωή (άρθρο 12), ορίζεται ωστόσο ότι η συναίνεση του δημιουργού για πράξεις ή παραλείψεις, που αλλιώς θα αποτελούσαν προσβολή του ηθικού δικαιώματος, αποτελεί τρόπο άσκησης

αυτού του δικαιώματος και δεσμεύει το δημιουργό (άρθρο 16). Οι παραπάνω κανόνες ίσχυαν βασικά και υπό το καθεστώς του ν. 2357/1920. Ωστόσο, με το ν. 2121/1993 θεσπίζονται (κατά το μέρος που ενδιαφέρει εν προκειμένω) οι ακόλουθοι νέοι κανόνες: α) Οι σχετικές με την οικονομική εκμετάλλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας δικαιопραξίες υπόκεινται σε έγγραφο, συστατικό, τύπο (άρθρο 14), η ακυρότητα όμως από την έλλειψη του τύπου είναι σχετική, δηλαδή τάσσεται υπέρ του πνευματικού δημιουργού, β) Εισάγεται ερμηνευτικός κανόνας σύμφωνα με τον οποίο, αν δεν ορίζεται κάτι διαφορετικό στη σύμβαση εκμετάλλευσης της πνευματικής ιδιοκτησίας, η διάρκεια της θεωρείται ότι περιορίζεται σε πέντε χρόνια (άρθρο 15 παρ. 2) γ) Καθιερώνεται κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο, αν δεν καθορίζεται η έκταση και τα μέσα εκμετάλλευσης, για τα οποία γίνεται η μεταβίβαση, η άδεια ή σύμβαση εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι (αυτές) αφορούν την έκταση και τα μέσα που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της σχετικής σύμβασης (άρθρα 15 παρ. 4 και 34 παρ. 1). δ) Θεσπίζεται, κατ' αρχήν, ως κανόνας για κάθε έργο τέχνης ή λόγου, η ποσοστιαία, με βάση τα ακαθάριστα έσοδα και έξοδα που προέρχονται από την εκμετάλλευση του έργου, αμοιβή του δημιουργού σε κάθε σύμβαση οικονομικής εκμετάλλευσης πνευματικής ιδιοκτησίας (άρθρο 32). Το ποσοστό καθορίζεται ελεύθερα από τα μέρη και ο κανόνας αυτός δεν ισχύει για τα έργα που δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας, προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και κάθε είδος διαφήμιση (άρθρο 32 παρ. 1 και 2). ε) Η σύμβαση ή άδεια δεν μπορεί, κατά κανόνα αναγκαστικού δικαίου (άρθρο 13 παρ. 5), να περιλαμβάνει το σύνολο των μελλοντικών έργων του δημιουργού και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αναφέρεται σε τρόπους εκμετάλλευσης που δεν ήταν γνωστοί κατά το χρόνο κατάρτισης των σχετικών δικαιопραξιών. στ) Τον κανόνα του ειδικού προσδιορισμού των εξουσιών που μεταβιβάζονται (άρθρο 15 παρ. 4) επαναλαμβάνει το άρθρο 34 και για τη σύμβαση οπτικοακουστικής παραγωγής. Αν δεν ορίζονται ειδικά στη σύμβαση οι εξουσίες που μεταβιβάζονται, θεσπίζεται ερμηνευτικός κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο, μεταβιβάζονται στον παραγωγό εκείνες οι εξουσίες που είναι, σύμφωνα με το σκοπό της σύμβασης, απαραίτητες για την εκμετάλλευση του έργου (άρθρο 34 παρ. 1). Στις οπτικοακουστικές παραγωγές ο δημιουργός διατηρεί το δικαίωμα χωριστής αμοιβής για κάθε τρόπο εκμετάλλευσης του έργου (άρθρο 34 παρ. 3). ζ) Ορίζεται ότι ως δημιουργός ενός οπτικοακουστικού έργου τεκμαίρεται ο σκηνοθέτης (άρθρο 9). η) Θεσπίζεται η συλλογική διαχείριση των δικαιωμάτων δημιουργών ή κληρονόμων δημιουργών και δημιουργούνται οργανισμοί -στοις οποίους ανατίθενται από αυτούς (δημιουργούς) η διαχείριση και προστασία του περιουσιακού δικαιώματος ή εξουσιών που απορρέουν από αυτό (άρθρα 54 επ.) Περαιτέρω, με το άρθρο 68 του ως άνω νόμου (2121/1993), που φέρει τον τίτλο "μη αναδρομικότητα νόμου" θεσπίζεται διαχρονικό δίκαιο, στην παράγραφο 3 δε αυτού ορίζεται ότι "συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διέπονται από το προγενέστερο δίκαιο για ένα χρόνο από την έναρξη ισχύος του νόμου". Σχετικά με το άρθρο αυτό στην εισηγητική έκθεση του νόμου σημειώνονται τα εξής: "Το εξηκοστό όγδοο άρθρο περιέχει διατάξεις διαχρονικού δικαίου που εξασφαλίζουν τη μη αναδρομικότητα του νόμου και συνακόλουθα τη μη αναβίωση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που έχουν σβήσει με την πάροδο του χρόνου. Επίσης προβλέπεται η εφεξής προστασία ορισμένων αντικειμένων δικαιωμάτων που είχαν δημιουργηθεί κατά το παρελθόν αλλά δεν προστατεύονταν (συγγενικά δικαιώματα) ή η προστασία τους ήταν αμφίβολη (προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών). Τέλος το ίδιο άρθρο επιλύει μία σύγκρουση μεταξύ συμβάσεων που έχουν καταρτισθεί στο παρελθόν και νέων νομοθετικών ρυθμίσεων με περιεχόμενο αντίθετο προς τις συμβάσεις αυτές: στις παλαιές συμβάσεις δίνεται μια προθεσμία χάριτος για πέντε χρόνια (σημειώνεται ότι στο αρχικό σχέδιο νόμου η ισχύς του προγενέστερου δικαίου εκτεινόταν σε πέντε

χρόνια), μετά τα οποία εφαρμόζεται ο νόμος". Από τα παραπάνω προκύπτει ότι βασική γραμμή της ρύθμισης του άρθρου 68 παρ. 3 του ν. 2121/1993 είναι να υπαχθούν στο νόμο αυτό και προγενέστερες δημιουργίες και εκτελέσεις, αλλά μόνο για τον εφεξής (μετά την έναρξη ισχύος του νόμου) χρόνο. Απορρίπτεται δηλαδή η λύση της γνήσιας αναδρομικότητας του νόμου, (όπως άλλωστε σαφώς δηλώνεται με τον τίτλο του ως άνω άρθρου), κατά την οποία τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της νέας ρύθμισης θα ίσχυαν και για τον παρελθόντα χρόνο (π.χ. θα οφείλονταν αμοιβές και για το χρόνο αυτόν) και επιλέγεται η λύση της άμεσης εφαρμογής του νόμου (μη γνήσια αναδρομικότητα) κατά την οποία, περιλαμβάνονται στην προστασία του νέου νόμου (2121/1993) και παλαιά μεν έργα αλλά μόνο για την εκμετάλλευσή τους κατά τον εφεξής (μετά την έναρξη ισχύος του νόμου) χρόνο. Ειδικότερα σχετικά με τις συμβάσεις που είχαν καταρτισθεί πριν από την έναρξη ισχύος του ως άνω νόμου, με την παράγραφο 3 του άρθρου 68 αυτού, αποκλείεται η γνήσια αναδρομικότητα και επιλέγεται η άμεση εφαρμογή του νόμου και για τις συμβάσεις που καταρτίστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του, υπό την έννοια ότι για τον παρελθόντα χρόνο, οι μεν δικαιούχοι θα περιορισθούν σε όσα δικαιώματα τους έδινε το προϊσχύσαν δικαίο και οι υπόχρεοι δεν θα έχουν αναδρομική αύξηση των υποχρεώσεών τους. Μετά την παρέλευση όμως έτους από την ισχύ του ως άνω νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 3 αυτού, δηλαδή από 5-3-1994 (ο νόμος 2121/1993 δημοσιεύθηκε στις 4-3-1993 -βλ. ΦΕΚ 25/4-3-1993 τ. Α` - και άρχισε να ισχύει από τη δημοσίευσή του, κατ' άρθρον 77 αυτού και επομένως η εφαρμογή του προγενέστερου δικαίου για τις παλαιές συμβάσεις λήγει στις 4-3-1994 - βλ. και άρθρο 243 παρ. 3 Α.Κ.), οι σχέσεις των δικαιούχων και των υπόχρεων διέπονται πλέον από το νέο νόμο, χωρίς όμως να καταλαμβάνεται από αυτόν και ο τύπος των σχετικών δικαιοπραξιών, ως προς τον οποίο εξακολουθεί να ισχύει το προηγούμενο δικαίο (βλ. σχετ. την από 7-2-2000 γνωμοδότηση του καθηγητού Μιχαήλ Σταθόπουλου, από 12-12-1994 γνωμοδότηση του καθηγητού Λάμπρου Κοτσίρη, για το διαχρονικό δικαίο και τη σύμβαση οπτικοακουστικής παραγωγής, Διονυσίας Καλλινίκου, σημείωση κάτω από την υπ αριθμ. 6466/1995 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών ΝοΒ 1996 σελ. 470 επ., Θ. Λιακοπούλου, Ζητήματα Εμπορικού Δικαίου σελ 44 επ., Κουμάντου, Πνευματική Ιδιοκτησία, σελ. 26 και 298). Οι συμβάσεις στις οποίες αναφέρεται η διάταξη του άρθρου 68 παρ. 3 του ν. 2121/1993, εφόσον δεν γίνεται σ' αυτήν καμιά διάκριση, αφορούν όλες τις συμβάσεις που είχαν καταρτισθεί για την εκμετάλλευσή κάθε είδους, υπό την ευρύτερη έννοια του όρου, πνευματικού έργου και επομένως, τόσο τις "συμβάσεις μεταβίβασης" του (περιουσιακού) δικαιώματος, όσο και τις "συμβάσεις εκμετάλλευσής" του έργου ή "άδειας εκμετάλλευσής" του. Με βάση τα ανωτέρω, ότι δηλαδή με την παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 2121/1993 εισάγεται άμεση εφαρμογή των ρυθμίσεων του νόμου αυτού και για τις συμβάσεις που είχαν καταρτισθεί πριν από την ισχύ του, δεν ανακύπτει ζήτημα αντισυνταγματικότητας της διατάξεως αυτής (Λιακόπουλος, ο.π. σελ. 49, Σταθόπουλος ο.π. γνωμοδότηση), αν και, όπως υποστηρίζεται από τη θεωρία, ο νομοθέτης εντός των συνταγματικών ορίων και με τον περιορισμό της μη προσβολής δικαιωμάτων που προστατεύονται από το Σύνταγμα μπορεί να προσδώσει στο νόμο αναδρομική ισχύ και ότι η ρύθμιση του άρθρου 68 παρ. 3 του ν. 2121/1993 δεν αντίκειται στο άρθρο 17 του Συντάγματος που προστατεύει το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, στην ευρύτερη έννοια του οποίου υπάγεται και το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας (Κουμάντος, Πνευματική Ιδιοκτησία 6η εκδ. σελ. 36, Λ. Κοτσίρη Δικαίο Πνευματικής Ιδιοκτησίας παρ. 2. Λιακόπουλος ο.π, σελ.49), γιατί ο σκοπός του άρθρου 68 παρ. 3 συνίστατο στην προστασία του δημιουργού πνευματικής ιδιοκτησίας από παλαιότερες συμβατικές ρυθμίσεις που δεσμεύουν το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας με ολική ή μερική απαλλοτρίωση του περιουσιακού δικαιώματος ή με συμβατικούς περιορισμούς του ηθικού δικαιώματος του δημιουργού κατά τρόπο που δεν γίνεται αποδεκτός από το

σύγχρονο νομοθέτη. Εξάλλου, από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 68 παρ. 3 του ως άνω νόμου, δεν μπορούν να αποκλεισθούν οι παλαιές εκπαιδευτικές συμβάσεις του περιουσιακού δικαιώματος που απορρέει από το πνευματικό έργο, εφόσον στη διάταξη αυτή δεν γίνεται καμιά διάκριση ούτε και έχουν εφαρμογή οι γενικές διατάξεις που αφορούν την μεταβίβαση της κυριότητας ενσωμάτων αντικειμένων, κινητών ή ακινήτων, όπου πράγματι ο μεταβιβάζων αποξενώνεται οριστικά από το δικαίωμα του επί του πράγματος. Αντίθετα από τη φύση των δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας, ως δικαιωμάτων με αντικείμενα άυλα αγαθά και όχι πράγματα κατά την έννοια του άρθρου 947 Α.Κ., συνεπάγεται ότι για τη μεταβίβαση τους εφαρμόζονται, κατ' αρχήν, ανάλογα (άρθρο 470 Α.Κ.) οι διατάξεις του αστικού κώδικα για την εκχώρηση απαιτήσεων (βλ. Κοτσιρή Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας, εκδ. 1986 σελ. 75, Κ. Ασπρογέρακα - Γρίβα, Συμβάσεις εκμεταλλεύσεως έργων λόγου και τέχνης, εκδ. 1972, σελ 218. Θ. Λιακόπουλου, ο.π. σελ. 57 επ.). Η τοιαύτη δε φύση των δικαιωμάτων από το πνευματικό έργο, όπως το αμεταβίβαστο του ηθικού δικαιώματος από τον πνευματικό δημιουργό (άρθρο 15 παρ. 2 ν. 2121/93), κάτι που γινόταν δεκτό και υπό το προϊσχύσαν δίκαιο (Κουμάντου, ο.π. σελ. 183), καθώς και η διάρκεια προστασίας της πνευματικής δημιουργίας, (50 χρόνια κατά το προϊσχύσαν δίκαιο, 70 χρόνια κατά το νέο από το θάνατο του δημιουργού) η οποία δεν επιτρέπει την εκμετάλλευση του περιουσιακού δικαιώματος στο πνευματικό έργο κι αν ακόμη έχει καταρτισθεί σύμβαση για την πλήρη μεταβίβαση του, στοιχεία τα οποία είναι ξένα προς την μεταβίβαση κινητών ή ακινήτων πραγμάτων, δεν αφήνει κανένα περιθώριο εξομοίωσης της τελευταίας αυτής μεταβίβασης, προς εκείνη του περιουσιακού δικαιώματος πνευματικού έργου, και δεν μπορεί να θεωρείται αποπερατωμένη η μεταβιβαστική αυτή σύμβαση (σε αντίθεση με τις παραχωρήσεις εκμεταλλεύσεως), όπως συμβαίνει αντίστοιχα με τις συμβάσεις μεταβιβάσεως πράγματος, παρά τέτοια αποπεράτωση υφίσταται μόνο, αν παρέλθει η παραπάνω (κατά το προϊσχύσαν και το νέο δίκαιο) διάρκεια προστασίας του πνευματικού έργου, οπότε, κατά τη διάταξη του άρθρου 68 παρ. 1 του Ν. 2121/93, αν αυτό είχε συμβεί πριν την ισχύ του, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του, υπό την έννοια, ότι δεν αναβιώνουν δικαιώματα που απορρέουν από πνευματικά έργα αν έχει παρέλθει η υπό το προηγούμενο δίκαιο διάρκεια της προστασίας τους (50 χρόνια), ενόψει του ότι με το νέο νόμο η διάρκεια της προστασίας αυτής καθιερώνεται σε 70 χρόνια (άρθρο 29 παρ. 1) (βλ σχετ. Σταθόπουλου, Γνωμοδότηση ο.π, Λιακόπουλου, οπ. σελ. 57 επ.). Ενόψει των ανωτέρω, η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 2121/1993, κατά την οποία "αν δεν καθορίζεται η διάρκεια της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης και αν κάτι διάφορο δεν προκύπτει από τα συναλλακτικά ήθη, η διάρκεια αυτή θεωρείται ότι περιορίζεται σε πέντε χρόνια", εφαρμόζεται κατά το άρθρο 68 παρ. 3 του ως άνω νόμου και στις συμβάσεις που καταρτίστηκαν πριν την ισχύ του, εφόσον βεβαίως σ' αυτές δεν υπάρχει συμφωνημένη διάρκεια. Η πενταετία που αναφέρεται στην παραπάνω διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έτρεξε στο παρελθόν (άρα έληξε πριν από την έναρξη ισχύος του νέου νόμου), γιατί αυτό θα προσέδιδε στην εν λόγω διάταξη (άρθρο 15 παρ. 2) γνήσια αναδρομική ενέργεια δηλαδή θα προκαλούσε έννομες συνέπειες για τον παρελθόντα χρόνο, κάτι όμως που δεν μπορεί να συμβεί, αφού, κατά τα προεκτεθέντα, ο ν. 2121/1993, είναι μεν κατά το άρθρο 68 άμεσης εφαρμογής, αλλά όχι γνήσια αναδρομικός. Η νομοθετική αυτή λύση είναι εύλογη αφού οι συμβαλλόμενοι δεν μπορούσαν πριν από το νέο νόμο να γνωρίζουν τον εν λόγω περιορισμό της διάρκειας της μεταβίβασης, ώστε να ενεργήσουν ανάλογα στις συμβάσεις τους. Έτσι η πενταετία του άρθρου 15 παρ. 2 του ως άνω νόμου θα πρέπει αφού δεν ορίζεται κάτι διαφορετικό, να τρέξει όλη υπό το κράτος του νόμου αυτού. Η πενταετία δε αυτή αρχίζει κατά το άρθρο 68 παρ. 3 ν. 2121/93, ένα χρόνο μετά την έναρξη ισχύος του νόμου, δηλαδή, κατά τα προαναφερόμενα από 5-3-1994 και συμπληρώνεται στις 5-3-1999. Επομένως,

εφόσον δεν αποδειχθεί ότι είχε καθορισθεί διαφορετική διάρκεια της μεταβίβασης, για όσες συμβάσεις είχαν καταρτισθεί πριν από την ισχύ του νόμου 2121/93, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του νόμου αυτού, η διάρκεια των συμβάσεων αυτών λήγει, ως προς όλες τις εξουσίες που μεταβιβάστηκαν, στις 5-3-1999 και έκτοτε δικαιούχοι εκμετάλλευσης του πνευματικού έργου είναι οι δημιουργοί αυτού. Με την απόδειξη αντίθετης συμφωνίας ως προς τη διάρκεια της μεταβίβασης βαρύνεται ο συμβαλλόμενος που τυχόν θα επικαλεσθεί την αντίθετη συμφωνία δηλαδή οι παραγωγοί αν επικαλούνται μεγαλύτερη διάρκεια (Μιχ. Σταθόπουλου, βλ. από 7-2-2000 γνωμοδότηση). Ως προς τις λοιπές όμως διατάξεις του ν. 2121/1993, που αναφέρονται στην αρχή της παρούσης σκέψεως υπό στοιχεία α` - η` (εκτός της περιπτώσεως β` για την οποία γίνεται λόγος ανωτέρω), καθώς και αυτές που αναφέρονται κατωτέρω, έχουν εφαρμογή ως προς τις συμβάσεις που καταρτίστηκαν πριν από την ισχύ του νόμου αυτού, από 5-3-1994, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω (άρθρο 68 παρ. 3 ν. 2121/93). Ειδικότερα δε ως προς την αμοιβή των δημιουργών, που με σύμβαση είχαν μεταβιβάσει ή παραχωρήσει κ.λπ. το περιουσιακό τους δικαίωμα σε άλλους, θα τύχουν άμεσης εφαρμογής, δηλαδή από 5-3-1994, οι διατάξεις των άρθρων 32, 34 παρ. 3, 35 παρ. 1 του ν. 2121/1993. Περαιτέρω, στο κινηματογραφικό έργο που είναι κατά κανόνα έργο σύνθετο ή συλλεκτικό το ζήτημα ποιος είναι δημιουργός του οπτικοακουστικού έργου λύεται σύμφωνα με τον ισχύοντα νέο νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (ν. 2121/1993) κατά το άρθρο 9. με το οποίο τεκμαίρεται ως δημιουργός αυτού ο σκηνοθέτης. Η ίδια λύση γίνεται δεκτή και στο προϊσχύσαν δίκαιο (Κουμάντου, Πνευματική Ιδιοκτησία εκδ. 5η σελ. 196-197, του ιδίου, Πνευματική Ιδιοκτησία, εκδ. 6η σελ 170 επ.). Οι δημιουργοί που παρέχουν καλλιτεχνική εισφορά (μουσικά χορογραφία, σενάριο κλπ.) από τη σύνθεση της οποίας συγκροτείται το κινηματογραφικό έργο έχουν δικαίωμα χωριστής εκμεταλλεύσεως της εισφοράς τους μέσα στα όρια των χρηστών ηθών και της καλής πίστης που τους επιβάλλονται σαν παρεπόμενη υποχρέωση από τη συμβατική σχέση τους με τον παραγωγό, σε συνδυασμό με το άρθρο 288 Α.Κ. Ο παραγωγός του κινηματογραφικού έργου ως χρηματοδότης αυτού για να μπορεί να διαθέτει το προϊόν της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, του οποίου δεν αναγνωρίζεται πρωτογενής πνευματική δημιουργία υπό την ισχύουσα ανέκαθεν στο ημέτερο δίκαιο αρχή, καταρτίζει συμβάσεις με όλους όσους συνεργάζονται στην παραγωγή κινηματογραφικού έργου και ιδίως με τους καλλιτεχνικούς συντελεστές και αποκτά κατά παράγωγο τρόπο εξουσίες συγκεκριμένες, αναγκαίες για την εκμετάλλευση του έργου σύμφωνα με το σκοπό της συμβάσεως ή και το σύνολο των εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα επί του κινηματογραφικού έργου ως πνευματικού δημιουργήματος, με εξαίρεση μουσικοσυνθέτες και στιχουργούς που πρέπει, είτε ρητά να συμφωνήσουν στις σχετικές μεταβιβάσεις, είτε να παρέχουν τη συναίνεσή τους για κάθε εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου (άρθρο 34 ν. 2121/1993). Οι συμβάσεις αυτές που κατήρτισε για τη νομική κατοχύρωσή του ο παραγωγός, προπάντων με τους καλλιτεχνικούς συντελεστές κινηματογραφικού έργου, πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με το σκοπό τους, και τα όσα ειδικότερα αναφέρονται στα άρθρα 13 παρ. 5 και 34 παρ. 1 του ν. 2121/1993, με συμπληρωματική εφαρμογή του άρθρου 288 ΑΚ, για να εξασφαλίζεται απρόσκοπτη εκμετάλλευση του κινηματογραφικού έργου που έχει παραχθεί με κεφάλαιά του, ενώ κάθε επίκληση της πνευματικής ιδιοκτησίας και του ηθικού δικαιώματος πέρα από τη συμβατική ρύθμιση που υπερβαίνει τον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος, αποτελεί κατάχρηση δικαιώματος που απαγορεύεται από το άρθρο 281 Α.Κ. (Κουμάντου, ο.π. εκδ. 5η σελ 190-197). Τέλος, εάν με τη σύμβαση παραγωγής κινηματογραφικής ταινίας έχει ορισθεί ότι μεταβιβάζονται γενικά όλες οι εξουσίες εκμετάλλευσής της, τότε, κατά το νέο δίκαιο, δύο ερμηνευτικά κριτήρια περιορίζουν την εμβέλεια αυτής της μεταβίβασης: α) θεωρείται (άρθρο 13 παρ. 5 ν. 2121/93) ότι μεταβιβάζονται

μόνο όσες εξουσίες ήταν γνωστές κατά τη σύναψη της συμβάσεως και β) θεωρείται (άρθρο 34 παρ. 1 ν. 2121/93) ότι μεταβιβάζονται μόνο εκείνες οι εξουσίες που ήταν απαραίτητες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης (Λιακόπουλου, ο.π. σελ. 51). Στην προκειμένη περίπτωση οι ενάγοντες με την από 29-3-1996 αγωγή που άσκησαν ενώπιον του προαναφερομένου Δικαστηρίου, επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλουμένη υπ` αριθμ. 5872/1997 οριστική απόφαση, η οποία προσβάλλεται μόνο από τον δέκατο εξ αυτών (Όργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Δημιουργών Θεατρικών και Οπτικοακουστικών Έργων), τόσο για τον ίδιο, όσο και για τους υπολοίπους, κατ` άρθρον 55 παρ. 1 περ. ε` του ν. 2121/1993, ισχυρίσθηκαν, κατ` εκτίμηση του δικογράφου τους τα εξής: Ότι οι πρώτος, δεύτερος και τρίτος εξ αυτών είναι σεναριογράφοι των αναφερομένων στην αγωγή ταινιών, παραγωγής της εναγομένης εταιρίας, οι τέταρτη, πέμπτος και έκτη εξ αυτών είναι κληρονόμοι του σκηνοθέτη των αναφερομένων στην αγωγή ταινιών, παραγωγής της εναγομένης, οι έβδομοι, όγδοη και ένατη εξ αυτών είναι κληρονόμοι του σεναριογράφου και σκηνοθέτη ή μόνο σεναριογράφου των αναφερομένων στην αγωγή ταινιών παραγωγής της εναγομένης και ο δέκατος εξ αυτών (ήδη εκκαλών) είναι μη κερδοσκοπικός συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης, που έχει συσταθεί και λειτουργεί στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 54 επ. του ν. 2121/1993 και της υπ` αριθμ. 26127/30-5-1994 απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού, στον οποίο οι προηγούμενοι εννέα εξ αυτών (εναγόντων) έχουν αναθέσει με μεταβίβαση σύμφωνα με το άρθρο 54 παρ. 3 ν. 2121/93 το σύνολο των περιουσιακών δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας επί των ως άνω έργων τους ή των έργων που έχουν κληρονομήσει (κινηματογραφικές ταινίες), προς το σκοπό διαχείρισης και είσπραξης των δικαιωμάτων τους απ` αυτόν (συνεταιρισμός) και την απόδοση των τελευταίων σε τούτους, δυνάμει των αναφερομένων στην αγωγή εγγράφων συμβάσεων, σε τρόπον ώστε ο δέκατος εξ αυτών να έχει καταστεί για τις εννέα πρώτες δικαιούχος, ως ειδικός διάδοχος από μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας επί των αναφερομένων πιο πάνω (κατά παραπομπή στην αγωγή) ταινιών, παραγωγής της εναγομένης. Ότι επίσης, ο δέκατος εξ αυτών είναι δικαιούχος, βάσει των αναφερομένων στην αγωγή εγγράφων συμβάσεων, του περιουσιακού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, των αναγραφομένων στην αγωγή ταινιών, παραγωγής της εναγομένης, των δημιουργών. Ότι οι εννέα πρώτοι εξ αυτών είναι δικαιούχοι του ηθικού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας των πιο πάνω κινηματογραφικών ταινιών και ως εκ τούτου μόνον αυτοί έχουν το δικαίωμα εκμετάλλευσης τους, μεταξύ άλλων και με τηλεοπτική μετάδοση δεδομένου ότι δεν έχει καταρτισθεί σύμβαση ούτε χορηγηθεί άδεια εκμετάλλευσης του περιουσιακού τους δικαιώματος και συγκεκριμένα της εξουσίας τηλεοπτικής μετάδοσης των πιο πάνω ταινιών σε άλλον, ούτε απ` αυτούς, ούτε από το δέκατο τούτων. Ότι οι συμβάσεις ή άδειες εκμετάλλευσης που είχαν χορηγηθεί από τους πιο πάνω δημιουργούς, στην εναγομένη παραγωγή των παραπάνω ταινιών εταιρία από εικοσαετίας και πλέον (δηλαδή πριν από το 1976). χωρίς σ` αυτές να καθορίζεται η διάρκεια της μεταβίβασης, ή της σύμβασης ή της εκμετάλλευσης, έληξε ως προς όλες τις εξουσίες που παρέχοντα με τις συμβάσεις ή τις άδειες αυτές στην εναγόμενα ενόψει των νέων ρυθμίσεων του ν. 2121/1993 που έχει άμεση εφαρμογή και για τις τελευταίες, σε τρόπον ώστε για την εκμετάλλευση τους από την εναγομένη να απαιτείτο η εκ νέου άδεια του δημιουργού ή των κληρονόμων αυτού. Ότι οι παραπάνω κινηματογραφικές ταινίες δημιουργήθηκαν με σκοπό την εκμετάλλευση τους στους κινηματογράφους, όπως άλλωστε προβλέπεται και στο άρθρο 1 του μεταξύ της εναγομένης και του αντιστοίχου για κάθε ταινία σεναριογράφου ή σκηνοθέτη ιδιωτικού συμφωνητικού, για όσες ταινίες έχουν υπογραφεί τέτοιες συμβάσεις, που όλες ανάγονται από εικοσαετίες και πλέον από την άσκηση της αγωγής (δηλαδή πριν από το 1976). Ότι με τις παραπάνω συμβάσεις έγγραφες ή

προφορικές (δεν ήταν υποχρεωτικός ο έγγραφος τύπος κατά το προϊσχύσαν δίκαιο) εκτός του ότι, κατά τα ανωτέρω, δεν καθορίζεται η διάρκεια τους, σε άλλες μεν παραχωρήθηκαν στην εναγομένη παραγωγό όλες οι εξουσίες εκμεταλλεύσεώς τους, ενώ σε άλλες δεν καθορίζεται η έκταση της εκμετάλλευσης και τα μέσα εκμετάλλευσης των παραπάνω κινηματογραφικών ταινιών, σε τρόπον ώστε να έχουν μεταβιβασθεί με τις πιο πάνω συμβάσεις, μόνο όσες εξουσίες ήταν γνωστές κατά τη σύναψη των συμβάσεων αυτών και μόνο εκείνες οι εξουσίες που ήταν απαραίτητες για την εκπλήρωση του σκοπού των συμβάσεων και επομένως, με τις τελευταίες μεταβιβάσθηκε στην εναγομένη μόνο η εξουσία εκμετάλλευσης των εν λόγω ταινιών σε κινηματογραφικές αίθουσες, αφού μόνο αυτή η δυνατότητα υπήρχε κατά την περίοδο εκείνη που καταρτίσθηκαν οι συμβάσεις, οι οποίες ανάγονται από το 1950-1975, όχι όμως και η εκμετάλλευση αυτών μέσω τηλεόρασεως ή με video, αφού τα μέσα αυτά, είτε ήσαν τελείως άγνωστα κατά την περίοδο δημιουργίας των πιο πάνω ταινιών και κατάρτισεως των σχετικών συμβάσεων για την εκμετάλλευση τους από τον παραγωγό (εναγομένη) ή κι αν ακόμα ήταν γνωστά, ίδια η τηλεόραση, ως τεχνολογικά επιτεύγματα δεν ήταν δυνατόν ούτε κατά προσέγγιση να εκτιμηθεί η επιρροή που θα ασκούσαν μελλοντικά και η δυνατότητα εκμετάλλευσης μέσω αυτών των ως άνω ταινιών. Ότι, συνεπεία της περιορισμένης δυνατότητας εκμετάλλευσης των τελευταίων (ταινιών), (δηλαδή μόνο δια της προβολής τους σε κινηματογραφικές αίθουσες), η αντιπαροχή που έλαβαν οι ως άνω δημιουργοί (σκηνοθέτες, σεναριογράφοι) για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης τους στην εναγομένη, ήταν ιδιαίτερα χαμηλές γι' αυτούς, αν ήθελε θεωρηθεί ότι παρέχεται δικαίωμα εκμετάλλευσης δια των αγνώστων τότε μέσων της τηλεόρασης και του βίντεο, γεγονός που σαφώς υποδηλώνει ότι με τις συμβάσεις που καταρτίσθηκαν παραχωρήθηκε στην τελευταία μόνο η εκμετάλλευση των ταινιών αυτών μέσα σε κινηματογραφικές αίθουσες και όχι μέσω τηλεόρασεως ή με βίντεο, διαφορετικά, ενόψει των μεγάλων κερδών που απέφερε στην εναγομένη η εκμετάλλευση των εν λόγω ταινιών δια των τελευταίων αυτών μέσων, οι παραπάνω συμβάσεις παραχωρήσεως, ήταν εξαιρετικά επαχθείς για τους δημιουργούς και προφανώς δυσανάλογη η αντιπαροχή που έλαβαν, έναντι των υπέρμετρων κερδών της εναγομένης, ενώ μ' αυτές, σε αντίθεση προς τα χρηστά ήθη δεσμεύεται υπέρμετρα η ελευθερία του προσώπου τους και γίνεται προφανής εκμετάλλευση της ανάγκης και της απειρίας αυτών, εφόσον δεν ήταν σε θέση να γνωρίζουν τη μελλοντική εκμετάλλευση των εν λόγω ταινιών μέσω τηλεόρασεως και βίντεο. Ότι αν και με εξώδικο του ο δέκατος εξ αυτών (συνεταιρισμός) γνωστοποίησε στην εναγομένη ότι δεν έχει δικαίωμα εκμετάλλευσης των ως άνω ταινιών γενικά, αλλά και ειδικότερα μέσω τηλεόρασεως και διά της παραγωγής βίντεο, αφού, ούτε απ' αυτόν, ούτε από τους λοιπούς τούτων (εναγόντες), ως πνευματικούς δημιουργούς ή κληρονόμους πνευματικών δημιουργών, αλλά ούτε και από τους άλλους πνευματικούς δημιουργούς ή κληρονόμους πνευματικών δημιουργών που έχουν αναθέσει σ' αυτόν τη διαχείριση και είσπραξη των εσόδων από την εκμετάλλευση των πιο πάνω ταινιών, η τελευταία (εναγομένη) εξακολουθεί να εκμεταλλεύεται αυτές, εκτός των άλλων, και μέσω τηλεόρασεως ή δια της παραγωγής βίντεο, προσβάλλοντας έτσι αφενός το ηθικό δικαίωμα των εννέα πρώτων (εναγόντων) επί των πιο πάνω ταινιών και αφετέρου το περιουσιακό δικαίωμα του δεκάτου εξ αυτών (συνεταιρισμός). Ζήτησαν δε κατόπιν αυτών, α) να διαταχθεί η άρση της προσβολής από την εναγομένη, τόσο του ηθικού δικαιώματος των εννέα πρώτων από τους εναγόντες, όσον και του περιουσιακού δικαιώματος του δεκάτου εξ αυτών, με την απαγόρευση στην εναγομένη και κάθε τρίτο που έλκει απ' αυτή δικαιώματα, της περαιτέρω, με οποιοδήποτε τρόπο εκμεταλλεύσεως (επομένως και με την προβολή σε κινηματογραφικές αίθουσες), των αναφερομένων στην αγωγή κινηματογραφικών ταινιών και ειδικότερα, της εγγραφής, αναπαραγωγής αυτών σε υλικούς φορείς, της μίσθωσης τους σε τηλεοπτικούς

σταθμούς για τηλεοπτική προβολή, της θέσης σε κυκλοφορία του πρωτοτύπου ή αντιτύπου αυτών με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό, διαφορετικά, να απαγορευθεί μόνο η τηλεοπτική εκμετάλλευση αυτών, β) Να διαταχθεί η παράλειψη παρόμοιων προσβολών στο μέλλον και να απειληθεί προσωπική κράτηση του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης και χρηματική ποινή εις βάρος της, ύψους 1.000.000 δρχ., για κάθε παράβαση και γ) Να καταδικασθεί η εναγομένη στα δικαστικά της έξοδα. Με βάση το παραπάνω περιεχόμενο και αίτημά της η ως άνω αγωγή είναι επαρκώς ορισμένη εκτός του αιτήματός της για απαγγελία προσωπικής κρατήσεως κατά του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης, που είναι αόριστο, εφόσον εκτίθενται σ' αυτήν όλα τα αναγκαία στοιχεία και τα απαιτούμενα πραγματικά περιστατικά, κατ' άρθρον 216 ΚΠολΔ, για τη νομική θεμελίωσή της. Ειδικότερα αρκούσε, προκειμένου να διαπιστωθεί αν ήταν άκυρες ή όχι οι μεταβιβάσεις που έγιναν με τις επικαλούμενες στην αγωγή συμβάσεις, όλων των μελλοντικών δικαιωμάτων ή μορφών εκμεταλλεύσεως των ως άνω κινηματογραφικών ταινιών, με βάση τα ερμηνευτικά τεκμήρια των άρθρων 13 παρ. 5 και 34 παρ. 1 του ν. 2121/1993, που έχουν και εν προκειμένω εφαρμογή, κατά τα αναφερόμενα στην αρχή της παρούσης σκέψεως, η αναφορά στην αγωγή, ότι το περιεχόμενο των ως άνω συμβάσεων συνίσταται στο ότι παραχωρούνται στην εναγομένη όλες οι εξουσίες εκμεταλλεύσεως των ως άνω ταινιών ή δεν καθορίζεται καθόλου η έκταση της εκμετάλλευσης αυτών, και ότι σε καμιά από τις συμβάσεις αυτές δεν καθορίζεται η διάρκεια της. Επίσης, επαρκώς καθορίζεται και ο χρόνος καταρτίσεως των συμβάσεων αυτών, με την αναφορά στην αγωγή ότι όλες καταρτίστηκαν από εικοσαετίας και πλέον από την άσκηση της τελευταίας (αγωγή), δηλαδή πριν από το 1976 και με τον ειδικότερο προσδιορισμό ότι οι παραπάνω ταινίες είναι όλες παραγωγής 1950, 1960 και μέχρι 1975, οι δε συμβάσεις των καλλιτεχνικών συντελεστών για την εκμετάλλευσή τους από την εναγομένη-παραγωγό καταρτίζονταν κατά το χρόνο της δημιουργίας τους, δηλαδή κατά τα έτη 1950 - 1975, δεν ήταν δε αναγκαία η αναφορά του χρόνου κατάρτισης μιας εκάστης των συμβάσεων αυτών, δεδομένου μάλιστα ότι πολλές εξ αυτών ήταν προφορικές (δεν απαιτείτο ο έγγραφος τύπος κατά το προϊσχύσαν δίκαιο), καθόσον το τελευταίο αποτελεί καθαρά θέμα αποδείξεως, πέραν του ότι, εκείνο το οποίο προέχει στην προκειμένη περίπτωση, ήταν η διαπίστωση αν τα μελλοντικά μέσα εκμετάλλευσης των πιο πάνω ταινιών (τηλεόραση, βίντεο), ήταν γνωστά κατά την περίοδο καταρτίσεως των συμβάσεων, και μπορούσε να εκτιμηθεί η δυνατότητα εκμετάλλευσης και το μέγεθος αυτής από απόψεως οικονομικής αποδόσεως, κάτι το οποίο καθίστατο εφικτό με τον παραπάνω προσδιορισμό. Το αίτημα όμως της αγωγής περί απαγγελίας προσωπικής κρατήσεως κατά του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης ανωνύμου εταιρίας είναι αόριστο και απορρίπτεται καθόσον, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 216 παρ. 1, 946, 947 ΚΠολΔ και 65 παρ. 4 του ν. 2121/1993, στην περίπτωση που επιδιώκεται ο εξαναγκασμός νομικού προσώπου (όπως ανώνυμης εταιρίας) προς εκτέλεση ή παράλειψη πράξης με χρηματική ποινή ή προσωπική κράτηση, η σχετική αγωγή πρέπει να στρέφεται ατομικώς κατά των φυσικών προσώπων, τα οποία εκπροσωπούν το νομικό πρόσωπο, κάτι που δεν γίνεται με την ως άνω αγωγή (ΑΠ 1134/1990, ΕλλΔνη 33, 527, ΑΠ 127/1987 Δ. 18 Ε95, ΕφΑΘ 9239/1991 ΕΕΔ 51-59 θ, ΕφΑΘ 10521/88 ΕΔΠ 1988. 30. ΕφΑΘ 12555/1988 Νοβ 37. 1223). Το πρωτοβάθμιο, επομένως, δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλουμένη απόφαση του απέρριψε την ως άνω αγωγή ως αόριστη έσφαλε, γι' αυτό και πρέπει, δεκτού καθισταμένου του σχετικού λόγου της ενδίκου εφέσεως, να γίνει δεκτή η τελευταία ως βάσιμη και κατ' ουσίαν και να εξαφανισθεί η εκκαλουμένη απόφαση εκτός από τη διάταξη της με την οποία απορρίπτεται το παραπάνω αίτημα περί προσωπικής κρατήσεως του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης, το οποίο ήταν, όπως εκτέθηκε, και ορθώς απορρίφθηκε με την εκκαλουμένη απόφαση, ως αόριστο.

Ακολουθως, αφού κρατηθεί από το Δικαστήριο τούτο η υπόθεση, πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω η νομική και ουσιαστική βασιμότητα της από 29-5-1996 και με αριθμό κατ. 3044/1-4-1996 αγωγής, καθώς και οι ισχυρισμοί της εναγομένης που προβλήθηκαν με τις πρωτόδικες προτάσεις της και επαναφέρονται με τις τοιαύτες ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου. Περαιτέρω, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην αγωγή και ειδικότερα, ότι οι συμβάσεις παραχωρήσεως που έγιναν μεταξύ των ως άνω καλλιτεχνικών δημιουργών και της εναγομένης, αφορούσαν μόνο την εκμετάλλευση των πιο πάνω ταινιών μέσα στις αίθουσες των κινηματογράφων, σε συνδυασμό με όσα αναφέρονται στην αρχή της προηγούμενης σκέψης, η τελευταία (αγωγή) δεν είναι νόμιμη κατά το μέρος που επιδιώκεται μ' αυτήν η άρση της προαναφερόμενης προσβολής, η οποία συντελέσθηκε και με τον παραπάνω τρόπο εκμετάλλευσης των ταινιών (προβολή σε κινηματογραφικές αίθουσες). Τούτο δε διότι, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, η πενταετία που αναφέρεται στο άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 2121/1993 συμπληρώθηκε στις 4-3-1999 και επομένως, από τις 5-3-1999 παύουν να ισχύουν όλες οι εξουσίες που χορηγήθηκαν στην εναγομένη με τις αναφερόμενες στην αγωγή συμβάσεις (επομένως και η εκμετάλλευση των πιο πάνω ταινιών στους κινηματογράφους) υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι πληρούνται και οι υπόλοιπες προϋποθέσεις που αναφέρονται στη διάταξη αυτή, πλην όμως η άσκηση της ένδικης αγωγής έγινε σε χρόνο προγενέστερο (1-4-96) της ως άνω ημερομηνίας (5-3-1999), σε τρόπον ώστε να μην καθίσταται νόμιμη η αγωγή κατά το μέρος αυτό. Κατά το μέρος όμως που με την αγωγή επιδιώκεται η άρση της ως άνω προσβολής, λόγω εκμετάλλευσης από την εναγομένη των παραπάνω κινηματογραφικών ταινιών με άλλα μέσα που αναφέρονται σ' αυτήν και ιδία μέσω της τηλεόρασης και δια της παραγωγής και διάθεσης αυτών με βίντεο, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη, βάσει των οποίων οι προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 2121/1993 έχουν άμεση εφαρμογή από 5-5-1994 και ως προς τις συμβάσεις εκμετάλλευσης κινηματογραφικών ταινιών που καταρτίσθηκαν πριν από την ισχύ του νομού αυτού, η τελευταία (αγωγή) είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 12, 13, 15 παρ 1 και 4, 29, 32, 34, 35, 54, 55, 57, 65, 68 παρ. 3 και 77 του ν. 2121/1993, σε συνδυασμό με τα άρθρα 173, 200, 281, 288, 1710 επ. 1813 επ. ΑΚ και άρθρο 176 ΚΠολΔ. Πρέπει, επομένως, να ερευνηθεί περαιτέρω για να κριθεί και κατ' ουσίαν. Η εναγομένη με τις προτάσεις της ενώπιον του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, προέβαλε τον ισχυρισμό της αοριστίας της αγωγής για τον προαναφερόμενο λόγο, πλην όμως περί τούτου έκρινε ήδη το Δικαστήριο, και ως εκ τούτου ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί. Εν συνεχεία ισχυρίσθηκε, ότι η πρώτη των εναγόντων και ο δέκατος εξ αυτών (συνεταιρισμός) δεν νομιμοποιούνται στην άσκηση της αγωγής (ο δέκατος μόνο ως προς τον πρώτο των εναγόντων) καθόσον ο πρώτος ζήτησε να μην εισαχθεί στο Δικαστήριο ως προς αυτόν η υπόθεση από τον δέκατο, ανακαλώντας τη σύμβαση διαχείρισης των δικαιωμάτων του, από τις αναφερόμενες στην αγωγή κινηματογραφικές ταινίες. Τα παραπάνω συνιστούν άρνηση της αγωγής. Επίσης προέβαλε τον ισχυρισμό απαραδέκτου της αγωγής επειδή στηρίζεται σε αντιφατικές βάσεις, πλην όμως ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτός, διότι με την αγωγή επιδιώκεται η ίδια αξίωση που στηρίζεται σε περισσότερες συρρέουσες νομικές βάσεις. Περαιτέρω, αμφισβητεί ότι όλες οι συμβάσεις μεταβίβασης των έργων των πνευματικών δημιουργών, που αναφέρονται στην αγωγή καταρτίσθηκαν μ' αυτήν (ισχυρίζεται ότι προ του 1970 είχε τη μορφή ομόρρυθμης εταιρίας) καθώς και το χρόνο καταρτίσεως τους, και τέλος αρνείται όλα τα λοιπά πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν την αγωγή, εκτός της κληρονομικής ιδιότητας των κληρονόμων των ως άνω πνευματικών δημιουργών (σεναριογράφων, σκηνοθετών κ.λπ.), την οποία συνομολογεί. Συνεπώς οι ενάγοντες είναι υπόχρεοι να αποδείξουν τα αμφισβητούμενα πραγματικά περιστατικά της αγωγής, με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο και με μάρτυρες, οι οποίοι δεν

απαγορεύονται εν προκειμένω (άρθρο 394 παρ. 1 ΚΠολΔ), εκτός από την ανάθεση των δικαιωμάτων των πνευματικών δημιουργών ή των κληρονόμων τους στο δέκατο των εναγόντων, η οποία μπορεί να γίνει μόνο εγγράφως (άρθρα 394 παρ. 2 ΚΠολΔ και 54 παρ. 3 ν. 2121/93). Ο μάρτυρες θα εξετασθούν ενώπιον Εισηγητού και εντεταλμένου Δικαστού, διότι η εξέταση τους στο ακροατήριο δεν είναι δυνατόν να τελειώσει σε μία μόνο συνεδρίαση (άρθρα 341 παρ. 3, 5, 6, 10 και 406 παρ. 1 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Διατάσσει την ένωση και συνεκδίκαση των αναφερομένων στο σκεπτικό κλήσεως και προσθέτου παρεμβάσεως,-

Δικάζει κατ' αντιμωλιαν των διαδίκων και στα δύο δικόγραφα-

Δέχεται την έφεση κατά το τυπικό και ουσιαστικό της μέρος, καθώς και την πρόσθετη παρέμβαση-

Εξαφανίζει την εκκαλουμένη υπ' αριθμ 5872/1997 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, το οποίο δίκασε τη διαφορά των διαδίκων κατά την τακτική διαδικασία-

Κρατεί την υπόθεση.- Και

Δικάζει επί της από 29-5-1996 και με αριθμό κατ. 3044/1-4-1996 αγωγής-

Αναβάλλει την έκδοση της οριστικής αποφάσεως του-

Υποχρεώνει τους ενάγοντες να αποδείξουν με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο, συμπεριλαμβανομένων και των μαρτύρων (εκτός του αναφερομένου στο σκεπτικό θέματος που θα αποδειχθεί μόνο εγγράφως), τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: 1) Ότι κατά το χρονικό διάστημα από το έτος 1950 έως το έτος 1976 καταρτίστηκαν μεταξύ της εναγομένης και των κατωτέρω αναφερομένων πνευματικών δημιουργών (σεναριογράφων, σκηνοθετών, κ.λπ.) προφορικές ή έγγραφες συμβάσεις, βάσει των οποίων μεταβίβασαν οι τελευταίοι όλα τα περιουσιακά τους δικαιώματα επί των αναφερομένων έναντι εκάστου κινηματογραφικών ταινιών, στις οποίες συνέπραξαν ως καλλιτεχνικοί συντελεστές, με την αναφορά, ότι παραχωρούνται σ' αυτήν (εναγομένη) όλες οι εξουσίες εκμετάλλευσης των ταινιών αυτών ή χωρίς να γίνεται καμιά αναφορά της έκτασης της εκμετάλλευσης και των μέσων εκμετάλλευσης των κινηματογραφικών ταινιών (να καθορισθεί επακριβώς ο χρόνος κατάρτισης μιας εκάστης συμβάσεως). 3) Ότι κατά την κατάρτιση των ως άνω συμβάσεων μεταξύ των προαναφερομένων πνευματικών δημιουργών (σκηνοθέτες, σεναριογράφοι) και της εναγομένης δεν ήταν γνωστά στην Ελλάδα η τηλεόραση και το βίντεο και πάντως στο βαθμό που ήταν γνωστά δεν ήταν προσιτός ο τρόπος προβολής κινηματογραφικών ταινιών διά της τηλεόρασης και της αναπαραγωγής τέτοιων ταινιών με βίντεο, ούτε μπορούσε να προβλεφθεί η οικονομική απόδοση που θα είχε η εκμετάλλευση των εν λόγω ταινιών με τα παραπάνω μέσα. 4) Ότι κατά την κατάρτιση των παραπάνω υπ' αριθμό 1 συμβάσεων, οι συμβαλλόμενοι (πνευματικοί δημιουργοί και εναγομένη) απέβλεψαν αποκλειστικά και μόνο στην εκμετάλλευση και μόνο των πιο πάνω ταινιών από την εναγομένη μόνο διά της προβολής τους στις κινηματογραφικές αίθουσες και όχι και με τα προαναφερόμενα μέσα (τηλεόραση, βίντεο), για τους αναφερόμενους στο υπ' αριθμό 3 θέμα λόγους, τούτο δε υποδηλώνεται και από τη χαμηλή αντιπαροχή που έλαβαν οι πνευματικοί δημιουργοί για την παραχώρηση των περιουσιακών δικαιωμάτων τους στην εναγομένη η οποία είναι εξαιρετικά δυσανάλογη με τα κέρδη που αποκομίζει η τελευταία με την εκμετάλλευση τους με τα πιο πάνω μέσα (τηλεόραση, βίντεο), σε τρόπον ώστε, αν ήθελε θεωρηθεί ότι παραχωρήθηκε στην εναγομένη δικαίωμα εκμετάλλευσης των ταινιών αυτών μέσω τηλεόρασης και βίντεο, να καθίστανται άκυρες οι σχετικές συμβάσεις λόγω της αντίθεσης τους προς τα χρηστά ήθη, ως δεσμεύουσες υπέρμετρα την ελευθερία του προσώπου των πνευματικών δημιουργών και ως

προϊόν εκμετάλλευσης της ανάγκης και της απειρίας αυτών, εφόσον δεν ήταν δυνατόν να γνωρίζουν τη μελλοντική εκμετάλλευσή τους διά της τηλεοράσεως και του βίντεο, και επομένως, μόνο οι ως άνω πνευματικοί δημιουργοί και οι κληρονόμοι ορισμένων εξ αυτών, ως δικαιούχοι του ηθικού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας των εν λόγω ταινιών και ο δέκατος εκ των εναγόντων, ως ειδικός διάδοχος των ανωτέρω, να έχουν δικαίωμα εκμετάλλευσης τους με τηλεοπτική μετάδοση και παραγωγή με βίντεο και όχι η εναγομένη η οποία προβαίνει στην τιαύτη εκμετάλλευση. Ορίζει εισηγητή - δικαστή για τη διεξαγωγή των παραπάνω μαρτυρικών αποδείξεων το νεώτερο κατά διορισμό πρωτοδίκη στο Πρωτοδικείο Αθηνών και σε περίπτωση κωλύματός του τον αμέσως αρχαιότερο κ.ο.κ. Ο μάρτυρες όχι περισσότεροι από δύο (2) για κάθε διάδικο μέρος για την απόδειξη και την ανταπόδειξη θα εξετασθούν μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών από τη νόμιμη κοινοποίηση της παρούσης αποφάσεως, όσοι μεν κατοικούν ή διαμένουν στην έδρα του Πρωτοδικείου Αθηνών, από τον ανωτέρω Εισηγητή - Δικαστή όσοι δε κατοικούν ή διαμένουν αλλού ενώπιον των Ειρηνοδικών του τόπου κατοικίας ή διαμονής τους, οι οποίοι διορίζονται με την παρούσα ως εντεταλμένοι για τις αποδείξεις δικαστές, σε ημέρα και ώρα που θα ορίσουν οι δικαστές αυτοί (εισηγητής και εντεταλμένοι) μέσα στην παραπάνω προθεσμία των ενενήντα (90) ημερών και στους συνηθισμένους για την εξέταση των μαρτύρων χώρους των ως άνω Δικαστηρίων. Κρίθηκε, αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 5-5-2000 και δημοσιεύτηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 26-5-2000, χωρίς να παρευρίσκονται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοί τους δικηγόροι.